

När –
inte
om!

Gör det ont när man dör?

Cirka 70% av cancerpatienter har måttliga till svåra smärtor under det sista levnadsåret. 90% har svåra smärtor sista månaden. Med rätt vård i livets slutskede kan både smärta och andra symtom lindras effektivt hos över 90% av dessa patienter.

Sverige ligger efter övriga Europa när det gäller vård i livets slutskede. I Skåne finns stora möjligheter att både förbättra och fördela denna vården rättvist utifrån befolkningens behov. Patienten skall ges möjlighet att välja om man vill vårdas i hemmet eller på ett hospice.

Stiftelsen Hospice Österlen har under 6 år arbetat för att dessa behov bättre ska tillgodoses i sydöstra Skåne. Vi kommer att fortsätta vårt arbete.

2 september kommer ett seminarium om **"Värdig vård i livets slutskede"** att genomföras i Simrishamn. Seminariet riktar sig till såväl politiker som tjänstemän inom regionen och kommunerna på Österlen som till vård- och omsorgspersonal och allmänheten.

Tor Lindgren; ledamot i stiftelsen, specialist i anesthesi och intensivvård. 1985-2006 överläkare på Simrishamns sjukhus.

Stiftelsens ändamål är att främja tillkomsten, driften och utvecklingen av Hospicevård och palliativ vård i hemmet eller i särskilt boende i Sydöstra Skåne.

När –
inte
om!

Livets olika skeden bör ha samma värde

Livet är en förunderlig och fascinerande process. Den har tre viktiga avsnitt, födelsen, döden och tiden däremellan. I det moderna samhället satsas det mycket på att rädda liv, bevara hälsa och välstånd genom stora insatser tidigt i livet och under människans aktiva tid. Det är naturligtvis gott och väl. Men i sin iver att till varje pris rädda liv har den moderna hälsovården medvetet eller omedvetet prioriterat ned döendet och döden i sina satsningar, trots att dessa företeelser är oerhört viktiga för den enskilda människan och hennes familj. Det kan ha att göra med att människor i allmänhet numera har en tendens att förneka döden till skillnad från förr, då döden betraktades som ett helt normalt och oundvikligt slut på livet. Kanske har läkarvetenskapens framgångar bidragit med en falsk förhoppning om att man kan skjuta fram döden in absurdum och att döden därmed kommit att betraktas som ett sjukvårdens misslyckande. Konsekvensen av detta tänkande har blivit att utvecklingen av den palliativa vården, d v s den icke livsförlängande men symptomlindrande vården i livets slutskede, har blivit allvarligt eftersatt.

2 september kommer ett seminarium om **"Värdig vård i livets slutskede"** att genomföras i Simrishamn. Seminariet riktar sig till såväl politiker som tjänstemän inom regionen och kommunerna på Österlen som till vård- och omsorgspersonal och allmänheten.

Dag Lundberg, professor em. Ordförande i Stiftelsen Hospice Österlen.

Stiftelsens ändamål är att främja tillkomsten, driften och utvecklingen av Hospicevård och palliativ vård i hemmet eller i särskilt boende i Sydöstra Skåne.

När –
inte
om!

Hur vill vi ha det vår sista stund i livet

Min mamma dog på ett hospice. Min pappa dog på ett större sjukhus. Mamma vårdades som en unik person av personal med särskild kompetens. Miljön var varm och ombonad också för oss anhöriga. Vi fick vara delaktiga även efter de sista andetagerna. På ett sätt som jag tror var vanligt förr när döden upplevdes mer naturligt. Pappa dog som en i mängden som på ett löpande band. Kort stund efter hans bortgång låg en annan döende i samma säng. Det blev ovärdigt för oss alla.

Vi måste sträva efter att värdig vård i livets slutskede blir en rättighet. Vare sig vi dör i hemmet eller på institution. Tyvärr ligger vi särskilt efter i sydöstra Skåne och i Simrishamn. Detta samtidigt som Simrishamn liksom flera grannkommuner har en mycket hög andel äldre.

Frågor om hur vi ska klara framtidens äldreomsorg berör oss alla.

Vilka lösningar ska vi söka för att finansiera en vård av hög kvalitet i livets alla skeden med en allt större andel äldre totalt sätt?

Den 2 september kommer ett seminarium om **”Värdig vård i livets slutskede”** att genomföras i Simrishamn. Det riktar sig till politiker och tjänstemän inom regionen och kommunerna på Österlen, till vård- och omsorgspersonal och till allmänheten. Välkomna!

*Monika Olin Wikman.
Tingsmeriterad jurist. Har
haft ledande befattningar
inom Socialdepartementet
och Socialstyrelsen samt varit
landstingsdirektör.*

Stiftelsens ändamål är att främja tillkomsten, driften och utvecklingen av Hospicevård och palliativ vård i hemmet eller i särskilt boende i Sydöstra Skåne.

När –
inte
om!

Miljön betyder mycket där du tillbringar dina sista dagar

Min väninna dog på ett litet sjukhus, eftersom det inte fanns något Hospice i kommunen. Hon var estet ut i fingerspetsarna, levde bland konst och vackra föremål och fasade för att bli liggande i ett kallt sjukrum. Vi tog med en tavla från hennes hem, som hade stor betydelse för henne och som hon ville se på de sista dagarna i livet. Lyckligtvis var personalen väldigt tillmötesgående, vilket inte alltid är självklart på sjukhus. Hon längtade efter god mat och gott vin. Tyvärr kan önskekost bara tillgodoses måndag till fredag, endast dagtid och måste beställas dagar i förväg på sjukhus. Detta innebär att om du vill ha något som du längtar efter när du ligger på din dödsbädd kan du inte få det. I min väninnas fall, var vi några vänner som kunde tillgodose hennes önskningar, men alla har inte den möjligheten.

Viktigt för mig att poängtera är att Hospice inte bara är för äldre människor eller cancersjuka, som det ständigt pratas om. Många dör i unga år av neurologiska sjukdomar (Parkinson, MS, ALS) eller hjärt- och kärlsjukdomar. Hospice erbjuder en personlig och hemlik miljö och har specifika aktiviteter och bibliotek, som både patienter och anhöriga har tillgång till. Hospice kan förse sina patienter med hemlagad mat, enligt personlig önskan, när som helst på dygnet. Det finns även möjligheter för anhöriga inklusive barn att sova över hos patienter på Hospice. Jag arbetar för Stiftelsen Hospice Österlen för att alla förtjänar ett värdigt slut och ingen ska behöva dö ensam!

Den 2 september kommer ett seminarium om **”Värdig vård i livets slutskede”** att genomföras i Simrishamn. Det riktar sig till politiker och tjänstemän inom regionen och kommunerna på Österlen, till vård- och omsorgspersonal och till allmänheten. Välkomna!

*Gunilla Hepp, leg. Sjuk-
sköterska, vårdlärare,
distriktssköterska.*

Stiftelsens ändamål är att främja tillkomsten, driften och utvecklingen av Hospicevård och palliativ vård i hemmet eller i särskilt boende i Sydöstra Skåne.

**När –
inte
om!**

Missa inte När – inte om!

**Varmt välkomna till en viktig eftermiddag om Värdig vård i livets slutskede
Hur garanteras detta i Skåne och på Österlen?**

Onsdag 2 september kl. 14-17, Grandbiografen, Storgatan 13, Simrishamn

Moderator: Bo Olsson

Kl. 14.00 **Välkomna och bakgrund.**

Dag Lundberg, professor emeritus i anesthesiologi och intensivvård, ordförande
Stiftelsen Hospice Österlen

Kl. 14.10 **Döden-existentiella och etiska aspekter.**

Mats Johansson, universitetslektor, avd för medicinsk etik vid Lunds universitet

Kl. 14.35 **Så här ser det ut – tyvärr.** Tor Lindgren, specialist i anestesi och intensivvård,
pensionerad överläkare, Simrishamns sjukhus

Kl. 14.50 **Paus.**

Kl. 15.15 **Att dö levande – palliativa vårdens utmaningar.**

Carl Johan Fürst, professor, Palliativt Utvecklingscentrum, Lunds universitet och
Region Skåne. Eva Lantz, geriatiker, pensionerad överläkare "så här gör man
i Uppsala". Helena Thunander, allmänläkare, "så här gör man i Kristianstad "

Kl. 16.15 **Hospice Österlen – varför ska det vara så svårt att få till?**

Anders Åkesson (MP), Gilbert Tribo (FP), CG Svensson (C), Pia Ingvarsson (S),
Anders Johnsson (M) m fl.

Kl. 17.00 **Avslutning.**

STIFTELSEN

Hospice Österlen

www.hospiceosterlen.se

Stiftelsens ändamål är att främja
tillkomsten, driften och utvecklingen av
Hospicevård och palliativ vård i hemmet
eller i särskilt boende i Sydöstra Skåne.